

Evenes kommune

Plan og utvikling

Arkiv:

JournalpostID: 24/3725

Saksbehandler: Stein-Even Fjellaksel

Dato: 26.08.2024

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
63/24	Formannskapet	03.09.2024

Forskrift om vann- og avløpsgebyr, Evenes kommune Utarbeidelse av ny forskrift; Forslag til forskrift ut på høring

Bakgrunn for saken:

Administrasjon har, i samarbeid med Momentum Solution AS, arbeidet frem forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer i Evenes kommune. Dette arbeidet sees i sammenheng med utarbeidelse av forslag til ny slamtømmeforskrift (egen sak).

Gjeldende forskrift er på en del områder utdatert, og er ikke tilpasset dagens behov for bl.a. gebyrinnkrevningen og selvkostberegningen for områdene. Det er derfor behov for å få på plass nye forskrifter som hjemler vår adgang til å innkreve gebyrer for de tjenester som utføres på disse fagområdene.

Forslag til forskrift er utarbeidet av en tverrfaglig sammensatt gruppe fra administrasjon (PLU+ØKO) med faglig bistand fra Momentum Solution AS.

På bakgrunn av behov legges saken frem til formannskapet for å legge forslag til ny forskrift på høring/offentlig ettersyn i 6 uker fra kunngjøringsdato,

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Formannskapet vedtar at forslag til «Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Evenes kommune», legges ut på høring og offentlig ettersyn i 6 uker.

Vedtaket fattes med hjemmel i lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg §§ 3 og 5 og forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning § 16-1 annet ledd.

Forskriften legges ut til høring i hht i Forvaltningslovens § 37.

Vedlegg i saken:

Evenes kommune - Følgebrev VA-forskrift

Evenes kommune - VA-forskrift

Formannskapet 03.09.2024:

Behandling:

Suzan Fjellaksel (Leder økonomi) orienterte om utarbeidelse av ny forskrift for vann- og avløpsgebyr. Stein- Even Fjellaksel og Reidar Karlsen var også tilstede og besvarte spørsmål. Innstillingen enstemmig vedtatt.

FS- 63/24 Vedtak:

Formannskapet vedtar at forslag til «Forskrift om vann- og avløpsgebyrer, Evenes kommune», legges ut på høring og offentlig ettersyn i 6 uker. Vedtaket fattes med hjemmel i lov 16. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg §§ 3 og 5 og forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning § 16-1 annet ledd. Forskriften legges ut til høring i hht i Forvaltningslovens § 37.

Saksopplysninger:

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Gjeldende forskrift i Evenes kommune ble vedtatt av Evenes kommunestyre 13. september 2018.

Administrasjonen har gjennom våren/sommeren jobbet med ny kommunal forskrift, som er bedre tilpasset dagens forhold. Målsettingen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel. Momentum Solutions AS har bistått kommunen i arbeidet. Det er også utarbeidet et følgebrev (vedlagt) som planlegges sendt ut i forbindelse med høring (offentlig ettersyn) av forskriften.

Den nye forskriften (vedlagt) legges nå frem til behandling i formannskapet. Etter vedtak i formannskapet legges forskriften ut til offentlig ettersyn i 6 uker før den på nytt behandles i formannskap før endelig vedtak fattes i kommunestyret. Målsettingen er at forskriften vedtas med virkning fra 01.01.25 slik at neste års gebyrvedtak baseres på den nye forskriften.

Generelt:

Fra 2012 er kommunens adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forurensningsforskriften* fra 2004 fastsetter de overordnede rammene for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving.

Vann- og avløpsgebyrene i Evenes kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å utføre tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har etter forurensningsforskriften ikke anledning til å tjene penger på tjenestene.

I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret utformet slik at det skal utgjøre et fast beløp per eiendom. En fast sats oppleves å være mer rettferdig for abonnentene enn en sats som for eksempel er avhengig av størrelse på bygningen. Dette begrunnes med at kommunens kostnader er hovedsakelig knyttet til administrativ registrering av ny abonnent.

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår å videreføre et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast og variabel del. Alternativet vil være å bare ha en variabel del. Det er foreslått at bolig og fritidseiendommer skal betale et fastgebyr per boenhet, mens næringseiendommer skal betale fastgebyr etter fastsatte kategorier basert på vannforsyningskapasitet (se gebyr fastledd).

Gebyr - variabel del:

Den variable delen av gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk, men for abonnenter

som ikke har vannmåler må kommunen stipulere forbruket. Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift at forbruket beregnes ut fra eiendommens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. Omregningsfaktoren fremgår ikke av forskriften, da den er en del av gebyrregulativet. Forskriften fastslår at fritidsboliger skal ha halve (variabel stipulert) gebyret av boliger.

Omregningsfaktor for boliger på 1,2 m³ per m² bruksareal, noe som gir en omregningsfaktor for fritidsboliger på 0,6 m³ per m². Gjeldende gebyr har en faktor på 1,3 m³ for boliger og 0,8 m³ for fritidsboliger. For næringsseiendommer vil som hovedregel den variable delen være beregnet på grunnlag av målt forbruk. Som hovedregel gjelder at avløpsmengden regnes lik vannmengden ved beregning av forbruksgebyr.

Det er gjennomført en simulering av avgiftsnivået etter ny forskrift for å kontrollere at kommunens totale inntekter blir tilnærmet likt med tidligere.

Den nye VA-forskriften danner grunnlaget for et nytt gebyrregulativ. Regulativet vedtas årlig av kommunestyret som regel samtidig med kommunebudsjettet.

Gebyr – fastledd:

I den gjeldende forskriften til Evenes kommune betales abonnementsgebyr (fastledd) etter eiendommens bebygde bruksareal. Det vil si at det kan oppstå tilfeller der abonnenter med lite vannforbruk betaler mer i årsgebyr enn abonnenter med høyt vannforbruk fordi man har et stort bruksareal. Ifølge Norsk Vann bør ikke fastledd etter areal anvendes for abonnenter der også forbruksleddet stipuleres etter arealet (for abonnenter uten vannmåler).

I forslaget til ny forskrift foreslås det at boligeiendom og fritidsbolig skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet. Det begrunnes med at bolig- og fritidseiendom utnytter infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal. Boenhet gir ofte en bedre pekepinn.

Nærings- og kombinasjonseiendom skal betale abonnementsgebyr etter fastsatte kategorier i gebyrregulativet. Bakgrunnen for inndelingen i kategorier er at kommunen må ta hensyn til at kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp er forholdsmessig høyere for storforbrukende abonnenter enn for en boligeiendom.

Næringsabonnenter i ny forskrift vil bli inndelt i ulike kategorier som gir abonnementsgebyr ut fra vannforsyningskapasiteten. Nedenfor er en oversikt over vektingen med antall abonnenter i hver kategori.

Næringskategorier	Antall fastledd	m3 lav	m3 høy	Ant ab vann	Ant ab avløp
Kategori 1	1	0	300	39	19
Kategori 2	3	300	1 000	28	21
Kategori 3	6	1 000	3 000	10	6
Kategori 4	12	3 000	6 000	-	-
Kategori 5	24	6 000	20 000	1	3
Kategori 6	50	20 000	50 000	1	1
Kategori 7	100	50 000	150 000	1	1
Kategori 8	150	150 000	500 000	-	-
Kategori 9	300	500 000	1000000	-	-

Tabell 1 – Forslag til næringskategorier.

Den enkelte eiendom skal betale et gitt antall abonnementsgebyr etter denne tabellen basert på eiendommens høyeste vannforbruk i de siste årene. Dette er en god og tilgjengelig tilnærming på forsyningskapasitet til den enkelte eiendom og dermed også på kommunens

infrastrukturkostnader per storforbrukende næringseiendom. Praksisen er i bruk i flere kommuner.

Uten en slik vektning ville hver næringsabonnent bare betalt ett abonnementsgebyr uavhengig av eiendommens relative andel av kommunens produksjons-/håndteringskapasitet. Dette ville resultert i en uheldig skjevdeling av kapitalkostnadene mellom bolig- og næringseiendommer. Antall fastledd følger en avtakende funksjon gitt vannforbruk.

Tabellen nedenfor angir hvilke gebyr et utvalg av eiendommer betaler i 2024 med eksisterende forskrift og gebyr. **Pga at alle resultatene fra simuleringen ikke er mottatt ennå er det ikke mulig å presentere hvordan forskriftsendringen påvirker gebyrene. Målsettingen er å ha den klar til formannskapetets behandling av saken.**

Tilknytningsgebyr:

Evenes kommune praktiserer allerede en ordning der alle som blir tilknyttet betaler samme faste beløpet. Forskriftsendringen endrer ikke denne praksisen.

Sammenligning 2024 – gamle og nye forskrifter:

(Forbruks) og abonnementsgebyr	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Fritidsbolig og bolig < 150 m2 BRA	Per år	1 621	979
Bolig > 150 m2 BRA	Per år	2 545	1 536
Næring < 350 m2 BRA	Per år	4 758	2 876
Næring 351 – 800 m2 BRA	Per år	13 705	9 208
Næring 801 – 1300 m2 BRA	Per år	20 556	13 814
Næring 1301 – 1800 m2 BRA	Per år	32 534	21 814
Næring > 1800 m2 BRA	Per år	36 900	24 796
Forbruksgebyr (stipulert 1,3 m ³ pr. m ² BRA)	kr/m ³	30	20

Tabell 2 – Utvalg av gebyr for diverse type abonnenter inneværende år.

(Forbruks) og abonnementsgebyr	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Boenhet (fritids- og boligeiendommer)	Per år		
Næringskategori 1 (inntil 300 m ³)	Per år		
Næringskategori 2 (inntil 1 000 m ³)	Per år		
Næringskategori 3 (inntil 3 000 m ³)	Per år		
Næringskategori 5 (inntil 20 000 m ³)	Per år		
Næringskategori 6 (inntil 50 000 m ³)	Per år		
Næringskategori 7 (inntil 150 000 m ³)	Per år		
Forbruksgebyr (stipulert 1,2 m ³ pr. m ² BRA)	kr/m ³		

Tabell 2 – Utvalg av gebyr for diverse type abonnenter 2024 med ny forskrift.

Årsgebyr 2024	m ³	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Målt forbruk - Leilighet i borettslag 80 m ²	55	3 271	2 079
Målt forbruk - Tomannsbolig 120 m ²	140	5 821	3 779
Målt forbruk - Enebolig 180 m ²	140	6 745	4 336
Målt forbruk – Enebolig 180 m ²	170	7 645	4 936
Stipulert forbruk - Borettslag 80 m ²	104	4 741	3 059
Stipulert forbruk - Tomannsbolig 120 m ²	156	6 301	4 099
Stipulert forbruk - Enebolig 180 m ²	234	9 565	6 216

Tabell 4 - Årsgebyr 2024 (ikke inkl. målerleie kr. 234 eks. mva)

Årsgebyr 2024 med ny forskrift	m3	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Målt forbruk - Leilighet i borettslag 80 m2	55		
Målt forbruk - Tomannsbolig 120 m2	140		
Målt forbruk - Enebolig 180 m2	140		
Målt forbruk – Enebolig 180 m2	170		
Stipulert forbruk - Borettslag 80 m2	96		
Stipulert forbruk - Tomannsbolig 120 m2	144		
Stipulert forbruk - Enebolig 180 m2	216		

Tabell 4 - Årsgebyr 2024 med ny forskrift

Oppsummering – konklusjon

Kommunedirektøren vurderer forslag til ny forskrift som godt gjennomarbeidet, og anser forslaget for klart til høringsrunde.

Det anbefales også at formannskapet tilslutter seg målsetningen om å innføre ny forskrift f.o.m. 1.1.25